

М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. – Дніпро: НТУ «ДП», 2018. – 178 с.

2. Корпоративне управління. Конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 8.18010012 “Управління інноваційною діяльністю” /Шостак Л.В., Момчева А.М., Колосок А.М., Павлова С.В. – Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2013. – 79 с.

3. Корпоративне управління: опорний конспект лекцій для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» / В.С. Кушнірук. – Миколаїв: МНАУ, 2015. – 139 с. УДК 658.012.32 ББК 65. С. 290.

Вадатурський В.В., магістрант
Волчек Р.М., к.е.н., доцент
кафедри менеджменту організацій
Одеського національного економічного університету

СУТНІСТЬ КОНТРОЛЮ НАД АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ

Акціонерні товариства (АТ) в сучасному економічному середовищі відіграють важливу роль у розвитку підприємництва та економіки в цілому. Однак ефективність їхнього функціонування неможлива без системи контролю, яка б забезпечувала стабільність, дотримання законодавства та інтересів всіх зацікавлених сторін. У даній роботі розглянемо сутність контролю над акціонерним товариством, визначимо його ключові аспекти та вплив на діяльність підприємства [1].

Контроль над акціонерним товариством - це система заходів та механізмів, спрямованих на забезпечення відповідності дій підприємства законодавству, статуту, а також на забезпечення інтересів всіх акціонерів та стейкхолдерів. Згідно з Законом України "Про оподаткування прибутку підприємств", контроль означає володіння, управління та володіння часткою статутного капіталу підприємства. Визначення контролю також пов'язане із впливом на рішення товариства.

Основні органи, що здійснюють контроль над акціонерним товариством, це загальні збори акціонерів, наглядова рада та виконавчий орган. Загальні збори приймають стратегічні рішення та обирають наглядову раду, яка в свою чергу контролює виконавчий орган і визначає стратегічні питання розвитку підприємства.

Ключові аспекти над акціонерним товариством включають в себе декілька видів контролю: фінансовий контроль, юридичний контроль та контроль за стратегічним розвитком. Завдяки ним, забезпечується правильне ведення фінансової звітності та фінансової стабільності підприємства, що відповідає діяльності АТ законодавству та вивчення правових ризиків та оцінює вибір стратегії розвитку та її відповідність інтересам акціонерів [2].

На практиці реалізації контролю над акціонерним товариством визначається можливістю фізичної або юридичної особи, або групи осіб впливати на прийняття рішень. Інтерес до часток власності, надаючи відповідні рівні контролю, визначається світовою економічною наукою. Класичний контрольний пакет акцій вважається 50% плюс 1 акція, але існують приклади контрольних пакетів, становлячи значно меншу частку. Цей процес включає в себе контроль за виконанням рішень органів управління, визначених стратегічних напрямків розвитку, а також фінансових показників.

Недостатня розробленість законодавчого визначення контролю над товариством в Україні виявляється у різних рівнях контрольних пакетів, які можуть наділяти акціонера різними засобами впливу на товариство. Захист інтересів меншості в Україні є недостатньо розвиненим порівняно з міжнародними стандартами, де поріг для захисту становить 10% + 1 акція.

Виконавчий орган акціонерного товариства має широкі повноваження в розпорядженні майном, проте чинне законодавство мало регулює питання, пов'язані з укладанням значних угод. Закон України "Про господарські товариства" передбачає включення до статуту положень про необхідність затвердження деяких угод загальними зборами чи наглядовою радою, але багато статутів не містять таких норм, що залишає дії виконавчих органів майже безконтрольними.

Проект Закону "Про акціонерні товариства" визначає значні угоди та надає заходи захисту інтересів товариства та акціонерів. Важливим аспектом є інформування акціонерів про зміни в статутному капіталі та їхніх можливостей впливу на рішення, що стосуються цих змін. У цілому, питання контролю в акціонерних товариствах в Україні потребують подальшого вдосконалення та гармонізації із світовими стандартами корпоративного управління [3].

Значна увага також приділяється визначенню значної угоди, яке включає критерії, такі як ринкова вартість майна або послуг, що є предметом угоди. Проект Закону встановлює, що ухвалення рішення про такі угоди можливе тільки за умови затвердження наглядовою радою або загальними зборами акціонерів, залежно від вартості угоди.

Важливо зазначити, що поріг для захисту інтересів меншості в Україні (10% + 1 акція) є високим у порівнянні з міжнародними стандартами, де 1% пакет акцій може надати акціонерові засоби захисту та відповідний вплив на політику товариства.

Враховуючи вищезазначене, дослідження надалі визначатиме рекомендації та практичні кроки для удосконалення законодавства з метою забезпечення більш ефективного контролю та захисту інтересів учасників акціонерних товариств в Україні [4].

З даного аналізу можна зробити висновок, що корпоративне управління в акціонерних товариствах України має свої особливості та вимагає подальших удосконалень. Відсутність чітких законодавчих визначень,

особливо стосовно поняття контролю та його критеріїв, створює ризики для зацікавлених сторін.

Низький поріг для захисту інтересів меншості та відсутність регулювань, що враховують міжнародні стандарти, показують необхідність перегляду та гармонізації законодавства. Проект Закону "Про акціонерні товариства" крок у правильному напрямку, враховуючи необхідність захисту від значних угод та змін у статутному капіталі.

Також слід підкреслити важливість забезпечення інформаційної прозорості для акціонерів, а також вдосконалення механізмів впливу та контролю за рішеннями в акціонерних товариствах. Рекомендації можуть включати подальше вдосконалення законодавства, збільшення участі акціонерів у прийнятті ключових рішень та зниження порогу для захисту інтересів меншості від значних угод.

Список використаних джерел

1. Функ Я.И. Акціонерне суспільство / Я.И.Функ, В.А.Міхальченко, В.В. Хвалей. -1999. – 608 с.
2. Черпак А.Є. Суб'єкти та об'єкти корпоративного контролю в умовах трансформації економіки // Ринок цінних паперів України. –2004. – №1-2.
3. Замковий О.І. Корпоративне фінансове управління // Методичні рекомендації для самостійної підготовки до практичних занять з дисципліни магістрів спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. - 2018. – с.93-97.
4. Пушкіна О.В. Корпоративне право навчальний посібник // Статутний капітал товариств – 2018. -63 с.

Вегеджинська В. Д., магістрант

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Незважаючи на розвиненість теоретичних аспектів економічного розвитку організацій, в теорії та практиці менеджменту можна зустріти різні точки зору на визначення даного поняття і характеристики його особливостей. Тому виникає необхідність проаналізувати поняття «розвиток», вивчивши думки вітчизняних та зарубіжних вчених з приводу визначення даного поняття у його зв'язку з управлінням підприємством.

У економічному словнику «розвиток» трактується як «поступове вдосконалення, намагання зробити, сильнішим, міцнішим, ширшим; сприяти виникненню, прояву, посилення чогось; довести до високого рівня, зробити сильнішим; розширити, поглибити зміст чи застосування; зробити духовно зрілим, дати розкритися розумовим, духовним здібностям» [1].